

de *Requiem*, adduntur duo *Alleluja* ante versum, quæ si non habeantur, a celebrante addenda sunt.

Not. psalmum *Judica* et *Gloria Patri* ad introitum tantum omitti in missis de tempore passionis, non autem in festivis et votivis, licet etiam de passione Domini, quæ illo tempore celebrantur.

3^o Ecclesia in Liturgia voces græcas *Kyrie eleison*, sicut et hebraicas *amen, alleluja, hosanna, sabaoth* retinuit 1^o in honorem tituli Crucis; 2^o ad ostendendam unam esse Ecclesiam, quæ ex Hebræis primum et Græcis, deinde ex Latinis quoque coadunata est; 3^o quia accentum continent, qui versionem latinæ tribui nequit: quapropter præfatæ voces hebraicæ in versione vulgata s. Scripturæ leguntur, et transferri non debent propter sanctiorem auctoritatem (1).

Titulus IX.

DE ORATIONIBUS.

Rub. 1. *In Festis Duplicibus dicitur una tantum oratio, nisi facienda sit aliqua commemoratio, ut dictum est supra.*

2. *In Festis Semiduplicibus occurrentibus ab Octava Pentecostes usque ad Adventum, et a Purificatione usque ad Quadragesimam dicitur secunda Oratio A cunctis, tertia ad libitum (a).*

3. *In Festis Semiduplicibus occurrentibus ab Octava Epiphaniæ usque ad Purificationem, dicitur secunda Oratio, Deus qui salutis, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa, Deus omnium fidelium (a).*

4. *In Festis Semiduplicibus a Feria IV Cinerum usque ad Dominicam Passionis, secunda Oratio de Feria, tertia A cunctis (b).*

(1) Durantus de rit. eccl. lib. 2, c. 20, n. 2.

5. *In Semiduplicibus a Dominica Passionis usque ad Dominicam Palmarum, secunda Oratio de Feria, tertia Ecclesiæ vel pro Papa (c).*

6. *In Festis Semiduplicibus ab Octava Paschæ usque ad Ascensionem, secunda Oratio de Sancta Maria Concede nos, tertia Ecclesiæ vel pro Papa.*

7. *In Festis Semiduplicibus infra Octavas occurrentibus, secunda Oratio dicitur de Octava, tertia, quæ secundo loco infra Octavam ponitur.*

8. *Infra Octavas Paschæ et Pentecostes in Missa de Octava dicuntur duæ tantum Orationes, una de die, alia Ecclesiæ vel pro Papa (d).*

9. *Infra alias Octavas, et in Vigiliis, quæ jejuntur (excepta Vigilia Nativitatis Domini et Pentecostes), dicuntur tres Orationes, una de die, secunda de s. Maria, tertia Ecclesiæ vel pro Papa. Sed infra Octavas s. Mariæ, et in Vigilia, et infra Octavam Omnium Sanctorum, secunda Oratio dicitur de Spiritu sancto, Deus, qui corda, tertia Ecclesiæ vel pro Papa (e).*

10. *In Dominicis infra Octavas occurrentibus dicuntur duæ Orationes, una de Dominica, secunda de Octava: et in die Octava dicitur una tantum Oratio, nisi facienda sit aliqua commemoratio.*

11. *In Dominicis dicuntur tres, ut in Ordinario assignantur, quibusdam exceptis, ut suis etiam locis notatur.*

12. *In Festis simplicibus et Feriis per annum, nisi aliter in propriis locis notetur, dicuntur tres, ut in Semiduplicibus, aut quinque: possunt etiam dici septem ad libitum.*

13. *In Feriis Quatuor Temporum, et ubi plures leguntur Lectiones, hujusmodi plures Orationes dicuntur post ultimam Orationem ante Epistolam, ut suis locis in proprio Missarum de Tempore.*

14. *In Missis Votivis, quando solemniter dicuntur pro re gravi, vel pro publica Ecclesiæ causa, dicitur una tantum Oratio; sed in Missa pro gratiarum actione additur alia Oratio, ut in proprio loco notatur. In aliis autem dicuntur plures, ut in Festis Simplicibus.*

15. *In votivis B. Mariæ, secunda Oratio dicitur de Officio illius diei, et tertia de Spiritu sancto: sed in Sabbato, quando de ea factum est Officium, secunda Oratio erit de Spiritu sancto, tertia Ecclesiæ vel pro Papa. In votivis de Apostolis, quando ponitur Oratio A cunctis, ejus loco dicitur Oratio de sancta Maria Concede nos famulos.*

16. *Si cum plures dicuntur Orationes, occurrat fieri commemorationem alicujus Sancti, ea ponitur secundo loco et tertia Oratio dicitur, quæ alias secundo loco dicenda erat.*

17. *In conclusione Orationum hic modus servatur. Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur: Per Dominum nostrum etc. Si ad Filium: Qui vivis et regnas cum Deo Patre etc. Si in principio Orationis fiat mentio Filii, concluditur: Per eundem Dominum nostrum etc. Si in fine Orationis, ejus fiat mentio: Qui tecum vivit etc. Si facta sit mentio Spiritus sancti, in conclusione dicitur: In unitate ejusdem Spiritus Sancti etc. Alia quoque in dicendis Orationibus serventur, quæ superius in Rubrica de Commemorationibus dicta sunt.*

76. Annotatur 1° In semiduplicibus, dominicis, diebus infra octavam, aliisque, quæ ritu semiduplici coluntur, tres dici debent orationes, sed plures dici non possunt, nisi plures faciendæ sint commemorationes (1). Similiter in dominica passionis, infra octavas paschæ et pentecostes, et in dominicis infra octavas tantum duæ dici possunt, nisi plures commemorationes occurrant. In dominica palmarum, vigiliis nativitatis et pentecostes tantum una dicitur. In dominicis anticipatis plures ut in feriis dici possunt.

2° *a.* Circa num. 2 et 3 rub. notandum, quod casu, quo purificatio B. M. V. transferatur in feriam secundam ob

(1) Gavantus p. 1, tit. 9, n. 12; Merati ibid. n. 11; Quarti p. 1, tit. 9, n. 12.

occurrentem dominicam 2 cl., in missa hujus dominicæ orationes dicantur ut ante purificationem (1); quia sicut mutatio antiphonæ B. M. V. tantum fit in fine completorii 2 Februarii, sic mutatio orationum tantum incipitur in 3 Februarii, sive festum purificationis transferatur sive non.

3° *b.* Ad num. 4. Eodem tempore in dominicis, feriis, et missa conventuali festorum semiduplicium, altera cantata de feria, 2^a oratio *A cunctis*, 3^a pro vivis et defunctis.

4° *c.* Ad num. 5. In dominica passionis, feriis, et missa conventuali festorum semiduplicium, altera cantata de feria, secunda oratio *Ecclesiæ* vel pro Papa, et tertia dici non debet. Occurrente autem commemoratione simplicis, oratio *Ecclesiæ* vel pro Papa omittenda est (2).

5° In festis semiduplicibus in adventu 2^a oratio dicitur de feria et 3^a de B. M. V. Et in dominicis, feriis, ac missa conventuali festorum semiduplicium in feriis quatuor temporum et vigiliis occurrentium, 2^a de B. M. V. 3^a *Ecclesiæ* vel pro Papa.

6° *d.* Ad num. 8. Infra octavas paschæ et pentecostes, occurrente commemoratione simplicis, non est dicenda tertia, sed oratio *Ecclesiæ* vel pro Papa omitti debet (3).

7° *e.* Ad num. 9. Dicitur *in vigiliis, quæ jejuntur*, id est, quæ de jure communi jejunari deberent (4).

In vigilia assumptionis B. M. V. occurrente duplice vel semiduplice in missa conventuali de vigilia dicitur secunda oratio de Spiritu sancto et tertia *Ecclesiæ* vel pro Papa. Similiter in vigilia conceptionis ejusdem B. M. V. secunda oratio de feria et tertia de spiritu sancto (5).

Not. 1° Orationem de B. M. V. assignatam in rubricis hujus tituli, intelligi secundum varietatem temporis, in quo

(1) Rub. missalis in dom. septuag.

(2) S. R. C. 10 Jan. 1693, n. 3152-3301, 15; 15 Sept. 1736, n. 3905-4054, 1.

(3) Dec. cit. 15 Sept. 1736.

(4) Vid. tom. II, n. 239.

(5) Halden ad 14 Augusti.

missa celebratur. 2^o Orationes *Ecclesiae* vel pro Papa, licet vi rubricæ una alterave eligi possit pro libito, optime tamen alternatim dici, nisi sedes pontificia vacet, quo casu sola oratio *Ecclesiae* usui esse potest.

77. Quot et quæ orationes dicuntur in festis simplicibus, feriis et vigiliis?

R. Tres dici debent, exceptis vigiliis nativitatis Domini et pentecostes, in quibus una; et missa feriali tempore passionis, in qua duæ dicuntur. In festis simplicibus et feriis dicuntur eadem ac in dominicis et festis semiduplicibus ejusdem temporis; et in vigiliis, prout supra in rub. n. 9 assignantur. In vigiliis nativitatis Domini et pentecostes tantum una dici potest; in vigilia epiphaniæ et feria 6^a post octavam ascensionis, quæ ritu semiduplici coluntur, non plures quam tres, ut supra dictum est in annot. 1^a; et in missa feriali tempore passionis non plures quam duæ, nisi oratio de Venerabili aut imperata addenda sit, quia decreta, cum statuunt in occurso simplicis omittendam esse tertiam orationem, excludunt celebrantis libitum plures addendi. In festis autem simplicibus, aliisque feriis et vigiliis dici possunt quinque aut septem ad libitum celebrantis, qui ultra tres de præcepto duas aut quatuor addere potest, etiam in missa conventuali, quia rubricæ n. 12 generaliter loquuntur.

78. Quæ orationes in missa dicendæ sunt, dum plura officia occurrunt, quæ diversas exigunt orationes?

Casus habentur in occurso 1^o festi semiduplicis et octavæ, 2^o octavæ B. M. V. et patroni, 3^o festi semiduplicis et vigiliæ, 4^o feriæ majoris et octavæ.

R. 1^o In missa festi semiduplicis infra octavam 3^a oratio dicitur prout infra octavam juxta rub. supra n. 7.

2^o In occurso duarum octavarum, orationes dicuntur de octava digniori. Ita in missa de octava patroni principalis infra octavam nativitatis B. M. V. 2^a oratio de octava B. M. V. et 3^a *Ecclesiae* vel pro Papa.

3^o Occurrente festo semiduplici cum vigilia, in missa festi orationes dicuntur de tempore, etiamsi fiat commemoratio

vigiliæ (1). In missa tamen conventuali de vigilia, orationes dicuntur de vigilia ut supra in rub. n. 9.

4^o Si feria major, quæ propriam habet missam, infra octavam occurrat; in missa de feria cum commemoratione octavæ, tertia oratio dicitur non de tempore, sed quæ secundo loco infra octavam assignatur (2).

79. Quæ orationes in missa dicuntur, dum duæ missæ conventuales juxta tit. III rub. gen. celebrantur?

R. In missa festi semiduplicis orationes dicuntur, quæ de tempore aut infra octavam, si occurrat, assignantur; in missa autem feriæ semper dicendæ sunt de tempore etiam infra octavam occurrentem, cujus nulla hic habenda est ratio (3); et in missa vigiliæ dicendæ sunt, quæ pro missa vigiliæ in rub. n. 9 assignantur. Hæ missæ dicuntur absque ulla utrumque commemoratione, ut dictum est n. 70, annot. 4.

80. Quomodo orationes sunt ordinandæ in semiduplicibus aliisque diebus, in quibus plures dicuntur, si una vel plures commemorationes speciales occurrant?

R. Omnes commemorationes speciales in missa faciendæ sunt: sed si una commemoratio specialis occurrat, oratio communis, quæ secundo loco dicenda erat, jam tertio loco dici debet, ut commemoratio specialis secundo loco ponatur; communis autem quæ tertio loco dicenda erat, omitti debet, si missa tantum tres orationes admittat, ut dictum est supra; et licet plures quam tres orationes admittat, semper tamen omitti potest, ut dicetur quæst. seq. Si duæ vel plures commemorationes speciales occurrant, utraque oratio communis similiter omitti debet aut potest.

An, si una vel plures commemorationes speciales occurrant, et celebrans plures quam tres orationes in simplicibus, feriis et missis votivis recitare velit, tunc post commemorationes speciales ante alias recitandæ sunt orationes communes, quæ pro secundo et tertio loco assignatæ sunt?

(1) S. R. C. 18 Sept. 1706, n. 3602-3751, 5; 15 Sept. 1736, n. 3906-4055, 5.

(2) Rub. missalis infra octavam conceptionis B. M. V. et dec. 23 Jun. 1736, n. 3895-4044, 31.

(3) Rub. missalis in die octava concept. B. M. V. et dec. cit. 23 Jun. 1736.

R. Gavantus (1) censet orationes communes ante alias votivas dicendas esse : et certo illæ orationes, utpote ab Ecclesia illo tempore et pro hac missa assignatæ, optime conveniunt. Guyetus tamen (2) tenet, completo ternario numero per commemorationes speciales, nullam præterea aliam a rubricis assignari; adeoque liberum esse sacerdoti, quas voluerit addere, relictis illis, quæ alioquin secundo et tertio loco dici debuissent : quia sicut penitus omitti possunt, sic et possunt aliæ pro libito assumi.

81. An numerus orationum in simplicibus, feriis, votivis et de *Requiem* semper debet esse impar?

R. In simplicibus, feriis et votivis necessario impar esse non debet, si commemorationes speciales aut imperatæ exigant numerum æqualem; sed celebrans potest, non tamen tenetur superaddere aliquam, ut numerus impar fiat (3). In missis autem quotidianis pro defunctis *curandum* est, ut orationes *sint numero impares* (4) : et similiter in simplicibus, feriis et votivis, si præter orationes præceptas, aliæ ad libitum superaddantur, curandum est, ut sint numero impares, quod patet ex rub. hoc tit. IX, n. 12, ubi numerus impar præscribitur,

82. Quare una, tres, quinque aut septem orationes præscribuntur?

R. Per numerum imparem, qui in æquas partes secari non potest, exprimitur unitas et conjunctio, quam Ecclesia vehementer desiderat (5). Una autem dicitur 1º ob sacramentum unitatis, 2º ob singulare mysterium aut sanctorum meritum, 3º ut fideles ad plura non distracti, majori attentione et devotione afficiantur erga mysterium aut sanctum, cujus festum agitur (6). Tres dicuntur in honorem ss. Trinitatis, in

(1) P. 1, tit. 9, n. 12.

(2) Lib. 4, c. 21, q. 24.

(3) S. R. C. 2 Dec. 1684, n. 2924-3073, 9; 12 Dec. 1879, *Valentinen*, II.

(4) S. R. C. 2 Sept. 1741, n. 3970-4119, 4.

(5) Bened. XIV, de sac. missæ sect. 1, n. 110.

(6) Vid. Quarti p. 1, tit. 1, expl. lit. et myst.

memoriam Christi, qui ter oravit in horto et tertia die resurrexit, ad imitationem Angelorum, qui Deum laudantes, ter repetunt *Sanctus*. Quinque dicuntur in venerationem quinque Christi vulnerum; et septem ob septiformem gratiam Spiritus Sancti, septem petitiones orationis Dominicæ, etc. (1). Ecclesia igitur illum numerum toties in sacra Scriptura consecratum sine ulla superstitionis suspitione rite assumpsit. Qua ratione orationes communes hoc vel illo tempore dicantur, vid. apud Quarti (2).

DE ORATIONIBUS AD LIBITUM ET A CUNCTIS, AC NOMINIBUS
ET COGNOMINIBUS SANCTORUM.

83. Oratio ad libitum duplex est : 1º quæ tertio loco in missa dicenda præscribitur ab octava pentecostes usque ad adventum, et a purificatione usque ad quadragesimam : et dicitur ad libitum, non quia pro libito omitti potest, nam de præcepto tertio loco dicenda est; sed quatenus pro devotione sacerdotis una aut altera ex missali eligi potest. 2º Oratio seu orationes ad libitum sunt, quæ in simplicibus, feriis, missis votivis et de *Requiem* ultra tres de præcepto pro libito celebrantis addi vel omitti possunt.

Notanda sunt circa utramque simul, 1º quod semper e missali eligenda sit, nisi oratio a sancta Sede approbata, in missali nondum apposita sit; 2º quod eligi valeat non tantum ex orationibus, quæ in fine missalis ad libitum assignantur, sed dici possit de omni necessitate, sancto aut mysterio, de quo licet legere missam votivam, non autem de eo, de quo votiva non permittitur, ut de dominicis, feriis, beatis, etc. (3); 3º quod dici nequeat de eodem mysterio aut sancto, cujus oratio jam est recitata, ut dictum est n. 70, annot. 5; 4º quod

(1) Micrologus cap. 4

(2) P. 1, tit. 9, n. 2-9.

(3) S. R. C. 2 Sept. 1741, n. 3970-4119, 6; 4 Mart. 1866, n. 5358, 1.